ח: מגילה נקראת פרק ראשון מגילה

עד שיכתוב אשורית ועל הספר ובדיו. לקמן מוקי לה במגילה וקשיא דהא אמרינן בפרק שני (דף יח.) גיפטיס לגיפטיס עילמית לעילמים יצא ומיירי ודאי שכתוב בלשון שקורא דאם לא כן הוי קורא על פה ולא יצא ואם כן קשיא אמאי לא מטמא את הידיים כיון שנתנה לקרות וליכתב בכל לשון שמכירין בה ויש לומר דכיון שאינה כשרה לקרות אלא למכירים בה דין הוא שלא תטמא את הידים אבל כיצד דכתיבה אשורית (ה) כשירה אף לשאינן מכירין ומשום הכי דין הוא שתטמא את הידים:

שומרת יום כנגד יום תוכיח [א]שמטמאה משכב ומושב ואינה טעונה ספירת שבעה ואף אתה אל תתמה על זה שאע"פ שמטמא משכב ומושב לא יהא טעון ספירת שבעה תלמוד לומר [ב]מזובו וספר מקצת זובו וספר לימד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה

אמר ליה רב פפא לאביי מאי שנא האי מזובו דמרבי ביה זב בעל שתי ראיות ומאי שנא האי [ג]מזובו דממעט ביה זב בעל שתי ראיות אמר ליה אי סלקא דעתך האי למעוטי הוא דאתא לישתוק קרא מיניה וכי תימא אתיא מדינא שומרת יום כנגד יום תוכיח וכי תימא האי מיבעי ליה מזובו ולא (ו) מנגעו א"כ ליכתוב קרא וכי יטהר הזב ולישתוק מזובו למה לי לימד על זב בעל שתי ראיות שטעון ספירת שבעה: **מתני'** [ד]אין בין מצורע למוסגר למוחלט אלא פריעה ופרימה אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים: **גמ'** הא לענין שילוח [וטומאה] זה וזה שוין מנהני מילי דתני רב שמואל בר יצחק קמיה דרב הונא [ה]וטהרו הכהן מספחת היא וכבס בגדיו וטהר טהור מפריעה ופרימה דמעיקרא א"ל רבא אלא מעתה גבי זב דכתיב [ו]וכבס בגדיו וטהר התם מאי וטהר מעיקרא איכא אלא [ז]טהור השתא מלטמא כלי חרס בהיסט אע"ג דהדר חזי לא מטמא למפרע ה"נ [ח]טהור [ט][השתא מלטמא בביאה למפרע] אלא אמר רבא מהכא [י]והצרוע אשר בו הנגע מי שצרעתו תלויה בגופו יצא זה שאין צרעתו תלויה בגופו אלא בימים אמר ליה אביי אלא מעתה [כ]כל ימי אשר הנגע בו יטמא מי שצרעתו תלויה בגופו הוא דטעון שילוח ושאין צרעתו תלויה בגופו אין טעון שילוח וכי תימא הכי נמי והא קתני אין בין מצורע מוסגר למצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה הא לענין שילוח ולטמויי בביאה זה וזה שוין א"ל ימי כל ימי לרבות מצורע מוסגר לשילוח [כא] אי הכי תגלחת וצפרים מ"ט לא דקתני אין בין טהור מתוך הסגר לטהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים אמר אביי אמר קרא [כב]ויצא הכהן אל מחוץ למחנה [כג]והנה נרפא נגע הצרעת מי שצרעתו תלויה ברפואות יצא זה שאין צרעתו תלויה ברפואות אלא בימים: **מתני'** [א] [כד]אין בין ספרים לתפלין ומזוזות [כה]אלא שהספרים נכתבין בכל לשון [כו]ותפלין ומזוזות אינן נכתבות אלא אשורית רשב"ג אומר [כז]אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יוונית: **גמ'** הא לתופרן בגידין ולטמא את הידים זה וזה שוין; וספרים נכתבין בכל לשון וכו': ורמינהו [כח]מקרא שכתבו תרגום ותרגום שכתבו מקרא וכתב עברי אינו מטמא את הידים עד שיכתבנו בכתב אשורית על הספר ובדיו אמר רבא לא קשיא כאן

הכל ומטמא למפרע משכב ומושב כדאמרינן בכילד צולין (פסחים דף פח.) וכל שכן אדם ואפילו הכי מהניא ליה טבילה מלטמא כלי חרס שהסיט בין טבילה לראיה והכי דריש לה בתורת כהנים[כט]. וגראה בעיני דהא דדרשינן ליה וטהר מלטמא כלי חרס מדכתיבהו להאי קרא בתר קרא אמר יגע בו הזב דנפקא לן מיניה היסט כלי חרס לזב ואין לך עוד טמא שמטמא כלי חרס בהיסט אלא הוא: **הכא נמי וטהר.** דמצורע טהור השתא מלטמא בביאה [ל] מחומרי מצורע שמטמא אדם וכלים הנכנסין עמו לבית שאפילו חזרה המספחת ופסחה וגטמאת טהור כדכתיב ואם פסה תפסה המספחת בעור וגו'[לא] אהני ליה טבילה לטהר את הכלים הנכנסין עמו לבית לפי שמצורע מטמא בביאה דתניא בתורת כהנים זאת התורה לכל נגע הצרעת ולנתק ולצרעת הבגד ולבית מה בית מטמא בביאה אף כולן מטמאין בביאה: **אמר בו.** משמע [לב] מי שצרעתו תלויה בגופו שכל זמן שלא נתרפא ממנו טמא והיינו מוחלט דגבי טהרה דיליה כתיב והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע[לג]: **יצא.** מוסגר שטומאתו תלויה בימי הסגר שאם לא יחלצו ביום [לד] שבעה סימני טומאה שער לבן או פסיון יטהרנו ואע"פ שנגעו עומד עליו: **כל ימי אשר הנגע בו וגו'.** שילוח כתיב בהאי קרא מחוץ למחנה מושבו: **ימי כל ימי.** מדהוה ליה למיכתב ימי וכתיב כל ימי: **אין בין טהור מתוך הסגר.** בימי רפואתו: **לטהור מתוך החלט אלא תגלחת וצפרים.** דלמה על גב דאיכא קרבנות אשם ולוג שמן מיהו הכא ביום טהרתו ורפואתו הוא דקתני ולא אייתי בקרבנות שהן בשמיני: **והנה נרפא וגו'.** וכתיב בתריה שתי צפרים חיות טהורות וגלח את כל שערו: **מתני' ספרים.** תורה נביאים וכתובים: **אשורית.** לשון הקודש: **אף בספרים לא הסיטו.** להם לשון אחר חוץ מלשון הקודש: **אלא יוונית.** ובגמרא[לה] מפרש טעמא: **גמ' לתופרן בגידין.** כל ספריהן עשויין בגליון והלכה למשה מסיני הוא [לו] בתפילין ומזוזות שיהו תפורין בגידין וכספר תורה נחלקו בתוספתא מכות (דף יח.) בספר תורה שתפרה בפשתן השתא אשמעינן מתניתין כמאן דפסל: **מקרא שכתבו תרגום.** ספר שכתוב בלשון הקודש הראוי לכתוב בו מקרא כתבו בלשון אחרת: **ותרגום.** שהיה ראוי ליכתוב בו תרגום כגון יגר שהדותא (בראשית לא): **כתבו מקרא.** גלעד. וכגון תרגום [לז] כתב של דניאל ועזרא: **וכתב עברי.** או שלא שינה את הלשון אבל שינה את הכתב שכתבו בכתב של עבר הנהר וכמסכת סנהדרין (דף כא.): קרי ליה כתבא ליבונאה: **עד שיכתבנו אשורית.** כתב אשורית הוא כתב שלנו: גופן

ונו', נ"דוק נמי בו דכתיב בהאי קרא ונימא מי שצרעתו תלויה בגופו טעון שילוח מחוץ למחנה דמצורע מוסגר שאין טעון שילוח. ואם תאמר אין הכי נמי, והא דייקינן מפתיחתן דקתני אין בין מצורע מוסגר כו' הא לענין שילוח זה וזה שוין. ופרקינן אי הוה כתיב ימי אשר הנגע בו, כדקאמרת, השתא דכתיב כל, לרבויי מצורע [מוסגר] לשילוח. אי הכי דהאי כל לרבויי אתא, אפי' תגלחת וציפורין ניבעי. ופרקינן כתיב הנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע, ונצוה הכהן ולקח לטהר שתי צפורים חיות וגו' הצרוע שצרעתו [תלויה] בגופו ונתרפא טעון צפורים ותגלחת, יצא מצורע מוסגר שאין צרעתו תלויה ברפואות אלא בימים. [**מתני'**] אין [כיון] ספרים לתפילין ומזוזות אלא שהספרים כו'. דייקינן מיניה הא לתופרן בגידין, ולטמויי את הידים ככתבי הקודש, אלו ואלו שוין. ואקשינן וספרים הנכתבין בכל לשון מטמאין את הידים, והתנן בסוף מסכת ידים תרגום שבעזרא ושבדניאל מטמא את הידים, תרגום שכתבו עיברית ועיברית שכתבו תרגום וכתב עברי אינו מטמא את הידים עד שיכתבנו אשורית על עור ובדיו. ופריק דבה

עין משפט נר מצוה

נח א מי' פ"ח מהלכות טומאת מת. מסכת ומושב הלכה ח ב:
נט ב מי' פ"י מהלכות טומאת צרעת הלי י:
ס ג מי' פ"ה מהלכות טומאת מת. מסכת ומושב הלכה ט:
סא ד מי' פ"י מהלכות טומאת צרעת הי"ח:
סב ה ו מי' פ"ח מהלכות פרה הלכה יט:
סג ז מי' פ"ט מהלכות שאר אבות הטומאה ה"ז:

תורה אור השלם

1. וכי יטהר הזב מזובו וספר לו שבעת ימים לטהרתו וכבס בגדיו ורחץ בשרו במים חיים וטהר: ויקרא טו יג
2. ועשה אתם הכהן אחד החטאת והאחד עלה וכפר עליו הכהן לפני יי מזובו: ויקרא טו טו
3. וראה הכהן ארוכו ביום השביעי שנית והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע בעור וטהרו הכהן מספחת היא וכבס בגדיו וטהר: ויקרא יג ו
4. והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע ועל שפם יעטה וטמא טמא יקרא: ויקרא יג מה
5. כל ימי אשר הנגע בו יטמא טמא הוא בדד ישב מחוץ למחנה מושבו: ויקרא יג מו
6. ויצא הכהן אל מחוץ למחנה וראה הכהן והנה נרפא נגע הצרעת מן הצרוע: ויקרא יד ג

מוסף רש"י

ולטמא את הידים. דאמר כיצאתם הבמה (פסח יד.) שנאמר עליהן לטמא את הידים לתרומה (לעיל ז.).

רבינו חננאל

אמר ליה רב פפא לאביי מאי שנא האי מזובו דממעיט ליה לזב בעל שתי ראיות מקרבן דראמרן. והאי מזובו דרבי ליה לזב בעל שתי ראיות לספירת שבעה. אמר ליה אביי אי לאו דרבויי אתא לישתוק קרא מיניה ולא יכתוב מזובו לגלל, וכי תימא הוה אתי אין הדין כדאמרינן והלא אין הוא כו', פרכינן עלה שומרת יום כנגד יום תוכיח ונדחה הדין. ואם תאמר האי מזובו לגופו דנא, ללמד מזובו ולא מנגעו. אם כן היה לו כתוב וכי יטהר הזב ספר לו, מזובו למה לי, לא לא בא מופנה אלא רבות זב בעל שתי איות שטעון ספירת שבעה. תנא בתוספתא אין בין זב לזבה אלא (שהזב) טעון (ביאת) מים חיים וזבה אינה טעונה ביאת מים חיים, אין בין זבה לנדה אלא קרבן. אין בין נדה ליולדת אלא הבאת קרבן. אין בין נדה לשומרת יום כנגד יום אלא ספירת שבעה. [**מתני'**] אין בין מצורע מוחלט אלא פריעה ופרימה: והגלחת וצפורין. פי' שני מצורעין, הנטהר מתוך הסגר כגון שנראתה הרת באדם והסגירה הכהן פעם ראשונה ושנייה וראה והנה כהה הנגע ולא פשה הנגע וטהר, ונקרא מצורע מוסגר, אין עליו אלא שבילה והערב שמש. אבל אם פשתה וטמאו הכהן, נעשה מצורע צמות, והוא הנקרא מצורע מוחלט מתרגמינן לצמיתות לחלוטין, ועליו כתיב והצרוע אשר בו הנגע בגדיו יהיו פרומים וראשו יהיה פרוע, וזוהו ציעה ופרימה. פריעה לגדל פרע שער ראשו ולכשישהר טעון גילוח כל שערו, פי' פרימה קריעת הבגדים, ושילוח שור אחר ושחיטת האחר. הא לענין שילוח מן המחנה, כדכתיב וישלחו מן המחנה כל צרוע, זה וזה שוין. וכן לטמויי בביאה. כתתן בנגעים פרק ז' הטהור מתוך הסגר פטור מן הפריעה ומן הפרימה ומן התגלחת ומן הצפורים, מתוך שלא חייב בכולם, וזה וזה מטמאין בביאה. ותנן נמי בפרק י"ב מצורע שנכנס לבית, הכלים שיש שם טמאים עד

ה) כ"ה גם בתוספתא דמקלקלין אבל נראה דל"ל ספירת ז' וקרבן וכן לקמן אין בין נדה לשומרת יום וכו' אלא ספירת ז' ומי צריך להביא מה וכ"ש. ו) תמה מאין ל"ל אין בין טהור מתוך הסגר לטהר מתוך החלט אלא תגלחת וכו'.

מסורת הש"ס

א) סנהדרין קו: ערכין טו:, ב) כ"ש ל"ל. ג) ל"ל דלא הכהן והנה כו', ד) שנת קטו: וש"ש, ה) [פי' תוספות שנת עט: ד"ה תפלין וכו' מה שהיתה כקוסר"], ו) לקמן יח. ידים פ"ד מ"ה ע"ש, ז) [ד"ה פריעה אחרי ד"ה מיחלט], ח) [ויקרא יג], ט) [מצורע מלגלח זחנים פרשה ג], י) [ויקרא יג], כ) [ויקרא יד], ל) [לקמן ט:].

גליון הש"ם

מתני' אין בין מצורע. עי' מ"ק ג. תד"ה אמר רבי: עין משפט אות ד' מי' ס"י. לא זכר מלג גרתב"ם מזה ופסקות דברי רמב"ם מירבי בליכה טומאה מלג למפרע אף לא לענין שילוח קלב. ושין בספר הלשון לגיון לבעל פרי מוקר: רש"י ד"ה לישתוק בגדין וכו' בתוספתא ומזוזות. עיין תשובת הות יאיר סימן קלב אות יג:

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלא מעתה מיבעי ליה מזובו ולא מזובו ומנגעו ת"כ: (ב) שם כל ימי לרבות מצורע מוסגר לשילוח (אי אמר תגלחת וצפרים וכו' כרפואות אלא בימים) מק"מ וג"כ ס"ל לין בין טהור מתוך הסגר וכו' מאי טעמא אמר אביי אמר קרא ויצא: (ג) רש"י מאי שנא וכו' בבעל שתי ראיות לספירת שבעה: (ד) ד"ה הכא נמי וכו' בביאה למפרע מתומרי: (ה) ד"ה אמר כו' משמע בבוהפ הס"ד: ומה"ד מי שצרעתו תלויה בבוהפ טומאתו: (ו) ד"ה יצא מוסגר וכו' כיום שביעי פימני: (ז) ד"ה מתנו מקרא וכו' תרגום של דניאל כ"ל ותיבת כתב נמחק: (ח) תוספות ד"ה עד וכו' דכתיבה אשורית דכשירה אף לשאינן מכירין משום הכי:

הגהות מהר"ב רגשבורג

[א] מתני' אין בין ספרים כו'. ל"ג ביין מנחות דף ל"ג ע"א תוס' ד"ה תפילין וכו' ודיי"ק:

רבינו חננאל (המשך)

הקורות. מנא לן דפשיט לה רבה מהכא והצרוע אשר בו הנגע. דייקינן קרא דכתיב בו, מי שצרעתו תלויה בגופו טעון פרימה ופריעה, יצא מצורע מוסגר שאין צרעתו תלויה בגופו אלא בימים, כלומר במלאות ז' ימים ולא פשה הנגע נטהר. אי הכי לענין שילוח נמי דהא כתיב כל ימי אשר הנגע בו יטמא

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com